

ПЕРЕЯСЛАВСЬКА МІСЬКА РАДА
ПЕРЕЯСЛАВСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТ.№5

Де козак – там і Україна!

З В І Т

про Добре діло рою «Андрушки»,
молодшої вікової групи куреня імені Якіма Андрущенка

З а г а л ь н а т е м а :

«Формування духовно - моральних цінностей учнів засобами козацької педагогіки»

Здійснений в Переяславській ЗОШ І-ІІІ ст.№5,
Київської обл.

з вересня 2020 року до 20 березня 2021 року

Виховник: Касьян Олена Дмитрівна,
педагог – організатор ЗОШ І-ІІ ст..№5

Адреса виховника: Київська обл.

м. Переяслав, вул. Богдана-Хмельницького, буд.38, кв.11

Контактний телефон: (+380)63-402-24-78

Е- mail: kacan66@ukr.net

Анотація

Рій «Андрушки», молодшої вікової групи куреня імені Якіма Андрущенка, гуртує в своїх лавах козачат і лелі 4-А класу, класовод Степаненко Інна Петрівна, виховник рою педагог - організатор школи Касьян Олена Дмитрівна.

Члени Рою «Андрушки», добровільно об'єднані в єдину історико - патріотичну організацію для дітей та юнацтва Козацьке Братство Якіма Андрушки Переяславської Загальноосвітньої школи I – III ст..№5, Київської області. Керівник педагог-організатор школи Касьян О.Д..

Козачата і лелі рою «Андрушки» задіяні авторською програмою козацького братства «Добриня», яка має три напрямки діяльності: «Зерно мудрості та духовності» (*культурно – просвітницька функція*); «Зерно здоров'я та довголіття» (*спортивно – оздоровча функція*); «Зерно доброти та милосердя» (*національно-патріотична функція*).

В творчому проєкті «Формування духовно - моральних цінностей учнів засобами козацької педагогіки», козачата і лелі рою «Андрушки» успішно взаємодіють з іншими роями дитячо-юнацької патріотичної організації Козацьке Братство Якіма Андрушки.

В результаті тісної співдружності з дитячо - юнатською патріотичною організацією, члени рою «Андрушки» мають партнерські відносини з головою Переяславської громадської організації «Серце Переяславщини» Марченко Інною Олександрівною і керівником гуртка «Золоте руно» Клубу Юних Моряків міста Переяслава Аврамич Юлією Борисівною.

Зміст

Розділ I. Довідкові відомості про учнівський рій «Андрушки», молодшу вікову групу куреня імені Якіма Андрущенка.....	4
Розділ II. Зміст, форми та напрями діяльності рою «Андрушки», молодшої вікової групи куреня імені Якіма Андрущенка	5
Розділ III. Взаємодія рою «Андрушки», куреня імення Якіма Андрущенка, з іншими роями, педагогічним та батьківським колективами, громадськими організаціями, владою.....	11
Розділ IV. Фото	12
Розділ V. Опис Доброго діла	15
Розділ VI. Підсумки, висновки, рекомендації	20
Додатки:	
Додаток1. Касьян О.Д.. Організаційна структура Козацького Братства Якіма Андрушки [Електронний ресурс] // Переяслав – Хмельницька ЗОШ І – ІІІ ст..№5. – 17 травня 2016 року).	

Розділ І. Довідкові відомості про учнівський рій «Андрушки», молодшу вікову групу куреня імені Якима Андрущенка

Рій «Андрушки», молодшої вікової групи куреня імені Якима Андрущенка, гуртує в своїх лавах козачат і лелі 4-А класу, класовод Степаненко Інна Петрівна, виховник рою педагог-організатор Касьян Олена Дмитрівна. До складу рою входять десять осіб чоловічої та жіночої статі: ройовий отаман Оганесян Карен, ройовий суддя Вакуленко Артам, ройовий писар Гаркуша Владислав, ройовий куховар Бова Андрій, Мисливець Костянтин, Шило Максим, Гагарін Олександр, Тимченко Тимур, Чорненька Дарина, Ярина Дарина.

Члени рою «Андрушки» мають свою атрибутику: гасло, козацький вислів «Де козак – там і Україна!»; ройовий символ, який складається із зображення козацького човна – чайки; ройовий прапор малинового кольору з Козацьким Хрестом і Козацькою Чайкою золотистого кольору; гімн «Андрушівські козаки» на слова та музику місцевих авторів: О.В.Матвієнка і М.І.Гриценка.

Назва рою « Андрушки », молодшої вікової групи куреня імені Якима Андрущенка, походить від наддніпрянського села Андруші на Переяславщині, затопленого Канівським водосховищем у 1970 році.

Козачата і лелі рою «Андрушки», молодшої вікової групи куреня імені Якима Андрущенка, на добровільній основі об'єднані в єдину історико - патріотичну організацією для дітей та юнацтва Козацьке Братство Якима Андрушки Переяславської Загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №5, Київської області. Керівник дитячо-юнацької патріотичної організації Козацьке Братство Якима Андрушки педагог-організатор школи Касьян О.Д.

14 жовтня 2009 року члени Козацького Братства Якима Андрушки увійшли до реєстру Переяславського полку УРК. Отаман полку генерал - майор І Р К Черней Є.В..

Організація планує та здійснює свою діяльність в межах нормативно – правової бази Українського козацтва. Як духовно-організаційна форма учнівського самоврядування, Братство Якіма Андрушки опирається на принципи козацької системи виховання, які є базою родинно-шкільного навчання і виховання козацької педагогіки і являються обов’язковими для кожного козацького рою. (Див. Додаток3. Касьян О.Д.. *Організаційна структура Козацького Братства Якіма Андрушки [Електронний ресурс] // Переяслав – Хмельницька ЗОШ І – III ст..№5. – 17 травня 2016 року*).

Розділ II. Зміст, форми та напрями діяльності рою «Андрушки», молодшої вікової групи куреня імені Якіма Андрущенко

Працюємо за авторською програмою гармонійного розвитку та особистого удосконалення під назвою «Добриня». Програму розробила педагог-організатор Касьян О.Д. на основі козацької педагогіки. Авторська програма створена з метою формування високих духовних і моральних якостей особистості засобами козацької педагогіки.

Головні завдання програмового змісту: розвиток духовності на основі національних свят;збереження національних традицій,звичаїв, обрядів; моральних норм поведінки;відродження козацьких традицій;формування культури здоров’я;становлення прийнятної екологічної поведінки учнів; вивчення і практичне відродження забутих українських народних ігор тощо.

Головний персонаж програми богатир Добриня, засівальник усього доброго, мудрого, вічного. Загальношкільні заходи проходять під єдиним гаслом: ” ” Добриня ” - добре всім і добре кожному!”.

Програма має три напрями діяльності: **«Зерно мудрості та духовності»**(культурно – просвітницька функція); **«Зерно здоров’я та довголіт-**

тя»(спортивно – оздоровча функція); **«Зерно доброти та милосердя»** (національно-патріотична функція)

Напрямок програмової діяльності **«Здоров'я та довголіття»** закладає у школярів позитивну мотивацію на здоровий спосіб життя, розуміння його переваг; забезпечує підвищення рівня екологічної культури учнів тощо.

Напрямок **«Зерно мудрості та духовності»** - історико - просвітницька та дослідницька діяльність спрямована на формування національних і загальнолюдських цінностей; виховання покоління людей, здатних оберігати й примножувати цінності національної культури тощо.

Напрямок **«Зерно доброти і милосердя»** залучає козачат і лелі, джур і дани, молодих козаків і берегинь до виконання добрих і корисних справ, поспішати творити добро всім, хто потребує уваги та допомоги; виховувати віру в себе, зберігати кращі традиції свого народу тощо.

Козачата і лелі рою активно беруть участь в проектній діяльності історико – патріотичної організації для дітей та юнацтва Козацьке Братство Якима Андрушки Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5, Київської області. Загальна тема творчого проекту:«Формування духовно-моральних цінностей учнів засобами козацької педагогіки».

Творчий проект створений з метою відродження та творчого впровадження козацької педагогіки у виховну роботу школи, формування і розвитку духовності людської особистості через духовні орієнтири та моральні цінності запорозьких козаків.

Для успішного здійснення проекту в Переяславській школі №5 була створена історико - патріотична організація для дітей та юнацтва Козацьке Братство Якима Андрушки.

Творчий проект розрахований на один навчальний рік.

В процесі реалізації творчого проекту, відбувається формування національних цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентності особистості через українську козацьку духовність.

Члени рою «Андушки», молодшої вікової групи куреня імені Якіма Андрущенка, мають змогу брати участь в колективній, індивідуальній та груповій культурно-просвітницькій діяльності, спрямованій на те, щоб кожен учень – член козацького осередку систематично займався самопізнанням і саморегулюванням, розвивав свої здібності й можливості на радість і користь собі, людям, Україні.

Народні ігри, відомі нам як забава, як форма фізичного загартування, – своєрідна школа виховання, що формує поетичне мислення і мистецькі смаки. Залучення народних ігор в різних ланках освіти сприятиме розвитку дитини, а також допомагатиме вивчати народні ігри.

Спартакіада народних ігор «Весела руханка» для козачат і лелі початкової школи проводиться традиційно до Дня фізичної культури і спорту. Даний захід спрямований на вивчення і формування народної ігрової культури українського народу; виховання позитивного ставлення до української народної гри; розвиток фізичних і моральних якостей дітей; зміцнення та збереження здоров'я дитини; підвищення рівня фізичної підготовленості дітей; забезпечення потреби організму дитини в русі, сприяти збагаченню її рухового досвіду.

Козачата і лелі 4-А кл. були поділені на два рої, з якими були проведені рухливі ігри «Біле – Чорне», «Через кордон»; гра – естафета «Лавина»; рухлива забава «Жабка». Спартакіада проводиться на спортивному майданчику школи. Козачата і лелі відзначені пам'ятними грамотами «Учасника спартакіади народних ігор «Весела руханка»».

Провідні теоретики козацької педагогіки зазначають, що тільки в конкретних справах, активній інтелектуальній і практичній діяльності учні зможуть успішно розвивати в собі козацьку кмітливість, винахідливість, підприємливість, творчу ініціативність.

За результатами дистанційної форми роботи, 9 жовтня 2020 року була організована і проведена виставка дитячих робіт з осіннього листя та приро-

дного матеріалу «Осінній креатив». В ній взяли участь усі бажаючі, починаючи з 1-го по 8-й класи.

На виставці «Осінній креатив» були представлені безхитрісні, проте дуже цікаві дитячі роботи, виготовлені власноруч: аплікації з листя, осінні композиції, вироби з природного матеріалу.

Кращі учнівські роботи відзначені пам'ятними грамотами, в тому числі й роботи дівчаток 4-А кл: Параняк Соломії, Сичової Крістіни, Яреми Анни, Малишко Ірини, Ярини Дарини.

Благодійною та добродійною діяльністю займалася верхівка козацького війська, гетьмани, старшини, тобто верхівка козацького війська. Стосовно простого козацтва, то для нього традиційними завжди були взаємодопомога, взаємопідтримка й самопожертва в дусі християнських постулатів.

7-8 жовтня 2020 року в школі проходив збір благодійних коштів на підтримку українського солдата з метою привітати Захисників України з Днем захисника України, українського козацтва, днем створення УПА, Покрови Пресвятої Богородиці.

До благодійної акції «Разом ми – сила!!!» долучилися усі небайдужі козачата і лелі, джури і дани, молоді козаки і берегині. За два дні було зібрано три тисячі чотириста шістнадцять гривень і п'ятдесят копійок. На зібрані кошти було придбано печиво, чай, каву, цукерки, насіння, сухарики.

На уроках української мови та образотворчого мистецтва козачата і лелі, під керівництвом класоводів, писали листи і малювали малюнки для солдата.

9 жовтня 2020 року, підготовлені подарунки для солдата, учні школи передали голові ГО «Серце Переяславщини» Марченко Інні Олександрівні.

Народна культура, сконцентрована в календарних традиціях, звичаях і обрядах, - це те життєдайне коріння, яке живить духовність, зокрема ідейність, моральність, естетику кожного учня.

У понеділок, 15 лютого, православні віряни в Україні відзначають Стрітіння Господнє. Назва свята перекладається як «зустріч», оскільки в цей день зустрічаються Старий і Новий Завіти. У народі зі Стрітінням, яке ще називали Громницями, або Зимобором, пов'язували надії на весну. Вважалося, що цього дня зустрічається зима з літом.

З метою ознайомлення і розширення знань учнів про святкування свята Стрітіння в Україні, в школі відбувся народознавчий захід «Весна, весна, весняночко, прийди до нас, паняночко!». Розважальну програму для учнів четвертих класів підготували члени Козацького Братства Якіма Андрушки: Оганесян Карен (4-Акл), Мисливець Костянтин (4-Акл.), Бова Андрій (4-Акл), Гаркуша Владислав (4-Акл.), Вакуленко Артем (4-Акл.), Шило Максим (4-Акл.), Гагарін Олександр (4-Акл.), Чорненька Дарина (4-Акл.), Ярина Дарина (4-Акл.). Керівник педагог-організатор Касьян Олена Дмитрівна.

Учні старших класів: курінний писар 6-Акл. Сулима Максим, курінний старшина 8-Бкл. Россуждай Артем, Левченко Вадим (10кл.), Ковальчук Яна (10кл.), Бобровська Лера (10кл.), розіграли театралізоване казкове дійство зустрічі баби Зими та дівчини – Весни.

За традицією цього дня, запалили освячену «громичну» свічку. Ряджена в костюм кози, педагог-організатор Касьян О.Д. провела хороводи – веснянки «Кривий танець», «Вербовая дощечка». Влаштувала стрітенські ігрища з національними іграми: «Тягти бука», «Чий батько дужчий», «Жорна», «Заєць у капусті», кликали весну закличною піснею «Весна, весна, весняночко, прийди до нас, паняночко!», тримаючи в руках обрядове печиво «жайворонки».

Козачок 4-А класу Вакуленко Артем отримав пам'ятну грамоту за перемогу в стрітенських ігрищах «Хлоп'ячі ігри», серед козаків 4-А та 4-Б класів.

Музичне озвучення виховного заходу забезпечив джура 8-Б класу Яременко Іван. Обрядове печиво «жайворонки» підготували батьки 4-А класу.

Висловлюємо щирі подяки класоводу 4-А класу Степаненко Інні Петрівні за допомогу в підготовці та проведенні народознавчого свята «Весна, весна весняночко, прийди до нас, паняночко!».

Великий виховний вплив на дітей мали різноманітні види народного мистецтва – декоративно - прикладного, музичного, танцювального, вишивання, рушникарства, різьби по дереву тощо, насичені національними мотивами.

З метою розвитку духовного, емоційного світу школярів, 18-19 березня в школі відбулася виставка української народної ляльки «Оберіг українського роду». Таку тематичну експозицію в школі провели вперше, за ініціативи педагога - організатора Касьян Олени Дмитрівни.

До виставки долучилися класоводи, батьки, учні 1-4 класів. Не залишилися осторонь і вихованки молодшої групи гуртка «Золоте руно», Клубу Юних Моряків міста Переяслава, керівник Аврамич Юлія Борисівна, а також школярі 5-го класу, 6-Б класу, 8-Б класу, при підтримці класних керівників: Сідько Н.Г., Козоріз Л.В., Левченко О.І.

На виставці були представлені ляльки виготовлені власноруч за різноманітною технологією: ляльки – мотанки з тканини і ниток, іграшки з соломи і злакової культури кукурудзи, валяння - іграшки з шерсті, іграшки з тканини в сучасному стилі

До програми тематичної виставки «Оберіг українського роду» увійшов конкурс на кращу обрядову і сакральну національну ляльку, ляльку – мотанку. Оцінювання виробів провела вчитель трудового навчання Козоріз Людмила Василівна.

Усі учасники тематичної експозиції «Оберіг українського роду» відзначені почесними грамотами в тому числі і козачата і лелі 4-А класу: Неже-

венко Марія, Чирко Анастасія, Ярина Дарина, Гаркуша Владислав, Бугай Юлія, Шубаркіна Анна, Параняк Соломія. Почесними грамотами відзначені також вихованки гуртка «Золоте руно», Клубу Юних Моряків міста Переяслава, керівник Аврамич Юлія Борисівна.

Розділ III. Взаємодія рою «Андрушки», куреня імення Якима Андрущенка, з іншими роями, педагогічним та батьківським колективами, громадськими організаціями, владою.

Козачата і лелі рою «Андрушки», молодшої вікової групи куреня Якима Андрущенка, беруть активну участь в загальношкільних заходах історико-патріотичної організації для дітей та юнацтва Козацьке Братство Якима Андрушки Переяславської ЗОШ I - III ст. №5, Київської області.

За участю 4-А класу проводяться спортивні, пізнавальні, екологічні, благодійні, народознавчі програми, розроблені педагогом-організатором Касьян О.Д..

В результаті тісної співдружності з іншими роями дитячо-юнацької патріотичної організації Козацьке Братство Якима Андрушки, козачата і лелі 4-А класу встановили партнерські відносини з головою Переяславської громадської організації «Серце Переяславщини» Марченко Інною Олександрівною; керівником гуртка «Золоте руно», Клубу Юних Моряків міста Переяслава Аврамич Юлією Борисівною.

Підтримують тісний зв'язок з батьками і батьківським комітетом класу та школи.

Розділ IV. Фото

Спартакіада народних ігор
«Весела руханка»

Виставка-конкурс
«Осінній креатив»

Благодійна акція
«Разом ми – сила!»

Народознавче свято «Весна, весна, весняночка, прийди до нас,
паняночка!»

Організатори народознавчого заходу «Весна,весна,весняночко
прийди до нас,паняночко!»

Виставка-конкурс
«Оберіг українського роду»

Розділ V. Опис Доброго діла.

За допомогою українських народних рухливих ігор, розваг і забав можна не лише формувати рухові вміння, розвивати фізичні якості, виховувати позитивні риси характеру як особистості, але й збагачувати молодь знаннями про історію, звичаї й традиції рідного народу.

Сценарій спартакіади народних ігор «Весела руханка»

Сценарій підготувала: Касьян О.Д., педагог – організатор Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст.№5, Київської обл.

Мета. Вивчення народної ігрової культури українського народу; виховання позитивного ставлення до української народної гри; розвиток фізичних і моральних якостей дітей.

Завдання: забезпечити потребу організму дитини в руховій активності.

Учасники спартакіади: козачати і лелі 4-х класів.

Форма проведення: ігрова програма.

Місце проведення: шкільний майданчик.

Час проведення: 7.09.2020р., урок фізичної культури і спорту, до Дня фізичної культури і спорту.

Інвентар для спартакіади: два м'ячі; кружок (шайбу) з дерева або картону, з одного боку білий, з іншого чорний.

Хід заходу:

Дітей на майданчику зустрічає педагог-організатор Касьян О.Д., переодягнена в казковий персонаж Мишку – шкряботушку.

Мишка - шкряботушка: Здоровенькі були, шановне братство! Мене звати Мишка- шкряботушка. Так мене усі звать, через те що я полюблюю дерев'яну підлогу в житлових будівлях і завжди шкрябаюся при нагоді. Харчуюся в шкільній їдальні, там дуже, дуже смачна їжа.

Сусідка миша принесла на хвості, що сьогодні день фізичної культури і спорту в школі. А я знаю багато забутих, закинутих народних розваг і хочу вас з ними познайомити. Ось чому сьогодні я тут. Запрошую усіх вас на спартакіаду народної гри «Весела руханка»! Українське прислів'я про здоров'я має мудрий зміст “ Хто бігає та грає, той здоров'я має! “. То ж будьте здорові та не забувайте,що здоров'я знаходиться у ваших долоньках.

Хто полюбляє рухатися гуртуємося у два рої,так буде веселіше,та й стародавні ігри,яких я вас сьогодні навчу, вимагають поділу на рівнозначні команди. Я впевнена, ви з цим чудово впораєтеся самостійно.

Відбувається розподіл на рої. Учні продумують назви роїв. Кожен рій стає до своєї стартової лінії. Миша –шкряботушка проводить спартакіаду народної гри «Весела руханка». В кінці спортивної програми підводяться підсумки за результатами кожної гри,команди відзначаються почесними грамотами

№ з/п	Назва української народної гри	Назва рою	
1	<p>Рухлива забава «Жабка»</p> <p>Гравці стають один за одним на віддалі трьох кроків. Перший нахилиється й опускає голову вниз. Другий, розбігшись, перестрибує через нього, опираючись руками на його плечі й займає ту ж позу попереду нього. Третій перестрибує всіх.</p> <p>Просуватись вперед таким чином можна по колу або по прямій лінії.</p>		
2	Гра – естафета «Лавина»		

	<p>У грі беруть участь 20–30 дітей. Гурт шикується в колону по одному. Один учасник стає на відстані 5–6 кроків перед колоною і котить прямо на гурт великого м'яча (кулю). Всі мусять підстрибувати, щоб запобігти ударові.</p> <p>Гра може проводитись між гуртами, як естафета. В такому разі учасник, до ніг якого торкнеться м'яч, вибуває з гри. Перемагає команда, в якій залишиться більше гравців. Розвивається координація рухів, стрибучість, увага. Діти привчаються розраховувати свої дії.</p>		
3	<p>Рухлива командна гра «Біле-чорне»</p> <p>Прямокутний майданчик 60 - 80 кроків довжиною і 30 - 50 кроків шириною ділиться лінією навпіл. Гравці в кількості 12-40 діляться на дві команди, однакові по швидкісним можливостям, на "Чорних" і "Білих". Чорні мають на одному кінці свою межу – А, а Білі на іншому кінці свою - Б. Команди мусять мати свою відзнаку, щоб відрізнитись одна від одної. Гравці стають біля центральної лінії на віддалі 5 - 8 кроків спиною команда до команди, а лицем до ворожої межі . Чорні, отже, дивляться на межу білих, а білі звернені очима за межі чорних. Нікому не дозволяється оглядатись. Провідник кидає на землю кружок (шайбу) з дерева або картону. Цей кружок (шайба) з одного боку білий, з іншого чорний. Яким кольором зверху впаде на підлогу, то відповідно провідник</p>		

	<p>гукає тоді "Чорне!" або "Біле!". Наприклад, гукає "Чорне!", тоді Чорні відразу повертаються й тікають до своєї межі. Щоб до неї дістатись, мусять перебігти ряд Білих. Білі намагаються їх ловити, стоячи в шерензі. Коли ж Чорні перейшли через їх ряд, то Білим дозволяється доганяти втікаючих. До кого доторкнулись тричі, стає полоненим і мусить йти до білої межі. Полонені залишаються в неволі і тільки спостерігають подальший перебіг гри. Потім обидві сторони знову стають, як спочатку, і гра продовжується, поки якась команда не буде цілком в полоні, або не заповнить певну кількість суперників. Хто вибігає за межі майданчику, той стає полоненим суперника.</p>		
4	<p>Рухлива командна гра «Через кордон»</p> <p>Через кордон Гравців може бути від 8 до 40. Майданчик підбирається 10 - 60 кроків завширшки і 12-20 кроків завдовжки . На майданчику чітко позначаються береги і кордон, що ділить ігрову площу на дві рівні частини . В протилежних кутках обох половин відмірюються схованки для полонених, шириною 2 кроки, а довжиною 3 - 20 кроків. Провідник розподіляє гравців на дві рівносильні команди, котрі шикуються одна навпроти іншої вздовж кордону. Провідник промовляє: "Гра почалась!" і гравці обох команд намагаються перетягнути одного суперника через кордон на свій берег будь яким способом. Полоне-</p>		

	<p>ним вважається той, хто стоятиме обома ногами на чужій території. Той, хто його перетягнув, повинен доторкнутись долонею до полоненого тричі й відвести до схованки. При перетягуванні якогось сильного суперника дозволяється допомагати партнеру з однієї й другої команди. Полоненим не дозволяється виходити за межі схованки. Вони повинні взятись один з одним за руки й чекати на звільнення. Якщо хтось з їхніх партнерів зможе непомітно перебігти на чужу половину й доторкнутись до будь - якого зі своїх полонених, то це звільняє всіх, хто тримався за руки. Звільнені повертаються до своїх й продовжують участь в грі. Перемагає та команда, яка за визначений час стягне у свій сховок більше полонених.</p>		
	Загальна сума балів		

Використані джерела:

- 1.Боберський І. Рухові забави та ігри / І. Боберський ; [упоряд. Євген Приступа]. - Львів : [б. в.], 1994. - 64 с.
- 2.Приступа Є. Українські народні ігри : монографія / Є. Приступа, В. Левків, О. Слімаковський. - Львів : ЛДУФК, 2012. - 432 с.

Розділ VI. Підсумки, висновки, рекомендації.

Відроджуючи козацькі традиції, звичаї, обряди, учні передусім успішно оволодівають історією народовладдя, становленням і розвитку республікан-

ських структур влади, адміністративно-військового ладу, на диво демократичного і гуманістичного управління, законодавства.

Творчо продовжуючи в сучасних умовах козацькі традиції, звичаї, обряди, молодь України виростає фізично здоровою, морально чистою і духовно багатою, відданою національним інтересам і загальнолюдським цінностям.

Керуючись національною ідеологією, філософією, світоглядом та іншими компонентами козацької духовності, формується у підростаючого покоління історична пам'ять, патріотичні погляди, національний характер, національна гідність, правосвідомість тощо.

Українська козацька духовність забезпечує гармонійний розвиток дитини, сприяє формуванню духовно багатих, сильних духом, морально та фізично здорових, патріотично свідомих і шляхетних українців.

Козацька педагогіка передбачає проведення індивідуальної, групової і масової культурно-просвітньої роботи спрямована на те, щоб кожен учень – член козацького осередку систематично займався самопізнанням і саморегулюванням, розвивав свої здібності й можливості на радість і користь собі, людям, Україні.

Українська козацька духовність сприяє тому, що в кожного учня глибшає душа, ширшає виднокіл, відступає далі обрій незвіданого, підвищує морально-етичний рівень, формуються палкий патріотизм, світогляд, світогляд громадянина незалежної України.